

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף כב עמוד ב

שואלים? לאיזה הלכה הקישו דם למים לדעת חזקיה?	
רבי יוחנן	רבי חייה בר אבא
	
תשובה-מדובר רק על דם כפי דברי רבי חייה בר אבא בשם רבי יוחנן -דם קודשים לא מכשיר לטומאה מהפסוק: על הארץ תשפכנו כמים, דם שנשפך של חולין-מכשיר, של קודשים שמזים במזבח-לא מכשיר.	

ולחזקיה למאי הלכתא איתקש דם למים? לכדדבי חייה בר אבא. דאמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן: מנין לדם קדשים שאינו מכשיר - שנאמר לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים, דם שנשפך כמים - מכשיר, שאינו נשפך כמים - אינו מכשיר.

הסבר א"ג' דף כ"ב עמוד ב' מסכת פסחים גמרא - פרק שני - הנאה/איסור הנאה מאיבר מן החי, שור נסקל, עורלה

הגמרא-שואלת לגבי איבר מן החי-כתוב לא תאכל ולכאורה זה אסור בהנאה כי כתוב שרבי נתן אוסר בגלל "לפני עיורו" נתינת יין לניזיר ואבר מן החי לגוי, אבל לכלב מותר לתת, דהיינו מותר בהנאה?	רבי נתן	תשובה-איבר מן החי=דם, ולכן כמו שדם מותר בהנאה כך גם איבר מן החי.
ולחזקיה לאיזה עונה חזקיה -דם=איבר מן החי הלכה הקישו איבר איבר מן החי-אסור, גם דם מן החי אסור, ומדובר דם ראשוני שהבהמה מתה.	 	

חלק א'ג' במסכת פסחים דף כ"ב עמוד ב'

והרי אבר מן החי, דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר, ותניא, רבי נתן אומר: מנין שלא יושיט אדם כוס יין לניזיר, ואבר מן החי לבני נח - תלמוד לומר ולפני עור לא תתן מכשל. הא כלכלים - שרי! - שאני אבר מן החי, דאיתקש לדם. דכתיב רק חזק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש. ולחזקיה, למאי הלכתא איתקש אבר מן החי לדם? - אומר לך: דם הוא דאיתקש לאבר מן החי, מה אבר מן החי - אסור, אף דם מן החי אסור. ואי זה - זה דם הקזה, שהנפש יוצאה בו.

הגמרא-שואלת לגבי שור הנסקל-כתוב לא יאכל... שור נסקל=איסור אכילה, לא יאכל-מיותר? וזה בא ללמד שאם נשחט ולא נסקל-אסור לאכול, ומאיפה לומדים שאסור בהנאה? מהפסוק: ובעל השור נקי דהיינו כפי דברי שמעון בן זומא -יצא נקי מנכסיו, התוצאה איסור הנאה נלמד מבעל השור נקי ולא מלא יאכל?	שמעון בן זומא	תשובה-לא יאכל זה איסור אכילה, ואיסור הנאה, ובעל השור נקי=איסור הנאה מהעור
		

והרי שור הנסקל, דרחמנא אמר לא יאכל את בשרו. ותניא: ממשמע שנאמר סקול יסקל השור איני יודע שהיא נבלה, ונבלה אסורה באכילה? ומה תלמוד לומר לא יאכל, מגיד לך הכתוב, שאם שחטו לאחר שנגמר (את) דינו - אסור. אין לי אלא באכילה, בהנאה מניין? תלמוד לומר ובעל השור נקי. מאי משמע? שמעון בן זומא אומר: כאדם שאומר לחבירו יצא פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה של כלום. טעמא - דכתב ובעל השור נקי. דאי מלא יאכל - איסור אכילה משמע, איסור הנאה - לא משמע! - לעולם לא יאכל - איסור אכילה ואיסור הנאה משמע. ובעל השור נקי - להנאת עורו הוא דאתא. ואיצטריך, סלקא דעתך אמינא: לא יאכל את בשרו כתיב, בשרו - אין, עורו - לא, קא משמע לן. ולהנך תנאי דמפקי ליה להאי קרא לדרשה אחרינא, לחצי כופר ולדמי וולדות, הנאת עורו מנא להו? - נפקא להו מאת בשרו - את הטפל לבשרו. - ואידך: את לא דריש. כדתניא: שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל אתים שבתורה. כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא - פירש. אמרו לו תלמידיו: רבי, כל אתים שדרשת מה תהא עליהן? - אמר להם: כשם שקבלתי שכר על הדרשה, כך אני מקבל שכר על הפרישה. עד שבא רבי עקיבא ודרש: את ה' אלהיך תירא - לרבות תלמידי חכמים.

וצריך פסוק לאיסור הנאה שואלים-לתנאים שדורשים מהעור, כי כתוב לא יאכל את בשרו, אבל מהעור, ובעל השור נקי=איסור הנאה מעור. שאין לשלם חצי כופר או דמי וולדות, מהיכן ילמדו ענין איסור הנאה מהעור?

שמעון עמסוני או נחמיה העמסוני	כפי שנאמר לגבי שמעון	הראשון	לומדים מהתוספת
	העמסוני יוש אומרים נחמיה העמסוני שדרש כל האת, כאשר הגיע לאת השם תירא-עצר, אמרו תלמידיו: כל אתים מה יהיה עליהם? ענה כמו שקיבלתי שכר על הדרשה כך אקבל שכר על הפרישה עד שרבי עקיבא דרש את השם אלוקיך תירא-לרבות תלמידי חכמים.	את המילה את אינו דורש.	את בשרו-טפל לבשרו שזה העור.

והרי ערלה, דרחמנא אמר ערלים לא יאכל. ותניא: ערלים לא יאכל - אין לי אלא איסור אכילה, מנין שלא יהנה ממנו, שלא יצבע בו, ולא ידליק בו את הנר? תלמוד לומר וערלתם ערלתו. ערלים לא יאכל - לרבות את כולם. טעמא - דכתב רחמנא וערלתם ערלתו ערלים, הא לאו הכי - הוה אמינא איסור אכילה - משמע, איסור הנאה - לא משמע! - לעולם לא יאכל משמע בין איסור אכילה בין איסור הנאה, ושאיני התם דכתיב לכם. ואיצטריך, סלקא דעתך אמינא: הואיל וכתב לכם - שלכם היא, קמשמע לן. ואלא השתא דכתיבי הנך קראי, לכם למה לי? - לכדתניא: לכם - לרבות את הנטוע

הגמרא-שואלת לגבי עורלה-כתוב ערלים לא יאכל... כתוב לא יאכל, מנין איסור הנאה כגון: צביעה, חומר הדלקה וכו'?	תשובה-לא יאכל=איסור אכילה +הנאה כאן יש לימוד מיוחד כי כתוב לכם, היינו חושבים שהיה שלכם להנאה קמ"ל אסור בהנאה.
שואלים-ועתה שכתובים פסוקים 2, לא יאכל וכן וערלתם ערלתו, למה צריך הפסוק: לכם?	תשובה לרבות נטוע לרבים.

תוספות מסכת פסחים דף כב עמוד ב

ואבר מן החי לבני נח - תימה כיון דבאבר מן החי של נכרי מיירי כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (דף ו: ושם) מדקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן א"כ היכי דייק דשרי בהנאה אי לא לפני עור וי"ל דכיון דבשכר היה אסור להושיט דאסור להשתכר באיסורי הנאה אף על גב דדיעבד שכרו מותר כדמשמע בפ' בתרא דמס' ע"ז (ד' סב.) מכל מקום אסור לכתחלה ובחנם נמי אסור דמה שמחזיק לו העכו"ם טובה חשיב כמשכר והא דאמר בסוף אלו מיצאו" (ב"מ לב:) גבי אם היתה טעונה יין נסך אין זקוק לה ואי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא אמאי אין זקוק לה אף על גב דחשיב כמשכר באיסורי הנאה ואסור אפילו בחנם מ"מ כיון דאינו מתכוון שיחזיק לו טובה ומשום צער בעלי חיים חשיב כמו לא אפשר ולא מיכונן דשרי א"כ אין זקוק לה משמע ליה אפילו שלא בפני נכרי דאין מחזיק לו טובה. סלקא דעתך אמינא בשרו אין עורו לא - וא"ת לישתוק מעורו ומבשרו ויש לומר דאיצטריך בשרו אף על גב דעבדיה בעין בשר ומאן דלית ליה לא דרשה בפ' שור שנגד ד' וה' (ב"ק מא.) אתא לדרשה אחרינא. מנין שלא יצבע - וא"ת כיון דנפקא לן דאסור בהנאה אמאי איצטריך לאסור צביעה והדלקה ואור"ו דס"ד דצביעה לא חשיב הנאה דלא הוי אלא חזותא בעלמא כדאמר בהגוזל (שם קא. ושם) אהך מילתא גופא וכן הדלקה סלקא דעתך דשריא כיון דהוי דרך ביעור ולמ"ד אין שבח עצים בפת דשרי עצים בהדלקה הא דאסור קרא הכא היינו בשמן דהוי בעין כשדולק בנר אבל עצים נעשה גחלים והשלהבת בן מאן הגחלים ואם תאמר אמאי איצטריך קרא גבי תרומה טמאה להיתר דדרשי"ך שלך תהא להסיקה תחת תבשילך דהכא איצטריך קרא למיסר ויש לומר דסלקא דעתך דנילף ממעשר הקל דאסור ביה הבער' דכתיב לא בערתי ממנו כדאמר בפ' במה מדליקין (שבת כה.) ושם) ומה מעשר הקל אמרה תורה

רש"י מסכת פסחים דף כב עמוד ב

ולחזקיה - דאמר לעיל איסור הנאה דחמץ מלא יאכל - הא לא תאכל ולא תאכלו לא משמע ליה הנאה. למאי הלכתא איתקש דם למים - למשרייה בהנאה, ומהיכא תיתי לך דניתסור, ומנבילה לא אונביניה לחזקיה למאי איצטריך קרא למשרייה, דאי כר' יהודה סבר - לדברים ככתבן הוא דאתא, ואי כר' מאיר סבר לה - איצטריך להקדים נתינה דגר למכירה דנכרי. לא תאכל הנפש עם הבשר - בעוד שהנפש בו. בני נח נאסר להם אבר מן החי, דכתיב (בראשית ט) אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו. לפני עור - אלמא: לא מיתסר אלא משום לפני עור לא תתן מכשול אבל בהנאה אחריתי, כגון לכלב - שרי. לבלתי אכול הדם - סיפיה דקרא לא תאכל הנפש וגו'. מה אבר מן החי אסור - באיסור האמור בו, אף דם מן החי - אסור באיסור האמור בו, כלומר: כרת משום דם גמור, מהו דתימא: רק חזק חזק לבלתי אכול הדם - אובחת מבקר ומצאנך דכתיב לעיל קאי, ודם זביחה הוא דאסור, אבל דם הקזה מותר. ואיזה זה - כלומר: על איזה דם מן החי אסור משום דם, הא דם הנפש כתיב - על דם הקזה של בהמה שהנפש יוצא בו, יש ארבע מיני דמים בהיקז, כדאמרין בברייתות (כב, א): בתחלה שוות, ולבסוף מקלה, ואחר כך משחיר, וסופו שוות, יש מהן שאין הנשמה יוצאה בו, ויש מהן שהנשמה יוצאה בו, והתם תניא: איזהו דם היקז שהנשמה יוצאה בו - כל זמן שמקלה בו'. שאם שחטו בו - והכי אמר קרא: סקול יסקל השור, ואי לא סקלו - אף על פי כן לא יאכל את בשרו.